

THAM LUẬN

Một số yêu cầu mới trong công tác quản lý đầu tư xây dựng công trình

Lĩnh vực xây dựng cơ bản nói chung và lĩnh vực đầu tư xây dựng công trình nói riêng luôn được sự quan tâm của các chủ thể có liên quan. Trong nhiều năm qua, qua nhiều giai đoạn điều chỉnh sửa đổi, đến nay Nhà nước đã ban hành hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật tương đối đầy đủ nhằm hoàn thiện từng bước công tác quản lý hoạt động đầu tư xây dựng. Ngoài các Bộ Luật điều chỉnh chung, thì các hoạt động thuộc lĩnh vực đầu tư xây dựng công trình đã được điều chỉnh trực tiếp bởi Luật Xây Dựng và Luật Đấu Thầu cùng với các Nghị định hướng dẫn, Thông tư quy định chi tiết, Quyết định áp dụng có liên quan.

Luật Xây Dựng có hiệu thi hành kể từ tháng 4/2004 và Luật Đấu Thầu có hiệu lực thi hành từ tháng 4/2006 có vai trò rất quan trọng và đã đóng góp có hiệu quả vào việc tạo lập môi trường pháp lý và tăng cường năng lực quản lý của Nhà nước trong lĩnh vực đầu tư xây dựng công trình. Trong thời gian khoảng 10 năm từ 2004 – 2014, các hệ thống văn bản dưới luật cũng đã dần được hoàn thiện.

Xác định vai trò quan trọng của việc quản lý vốn và chi phí đầu tư trong xây dựng, Chính phủ đã xây dựng và ban hành hệ thống văn bản dưới Luật với định hướng tăng cường quản lý vốn và chi phí đầu tư và hội nhập với thông lệ quốc tế trong lĩnh vực quản lý đầu tư xây dựng công trình. Trên thực tế, cơ chế quản lý đầu tư xây dựng hiện hành đã và đang phát huy hiệu quả tích cực trên nhiều mặt, thúc đẩy hoạt động đầu tư xây dựng ngày càng phát triển.

Qua cập nhật các văn bản pháp luật thuộc lĩnh vực đầu tư xây dựng trong năm 2013, càng cho thấy rõ nét định hướng của nhà nước về việc tăng cường công tác quản lý vốn, chi phí đầu tư và hội nhập với thông lệ quốc tế. Từ góc độ chuyên môn, Ban Xây dựng Cơ bản có một số thông tin trao đổi với hội nghị về những nội dung mới trong các văn bản luật, văn bản dưới luật có liên quan và điều chỉnh trực tiếp đến các hoạt động đầu tư xây dựng công trình trong năm 2013 như sau:

- Về lĩnh vực quản lý chi phí trong xây dựng: sau gần 7 năm kể từ ngày ban hành các bộ định mức xây dựng theo QĐ 1776/QĐ-BXD, 1777/QĐ-BXD, năm 2013 Bộ xây dựng đã công bố các bộ định mức điều chỉnh sửa đổi, bổ sung theo QĐ 1172/QĐ-BXD, 1173/QĐ-BXD; theo đó, định mức mới đã điều chỉnh, bổ sung nhiều định mức liên quan đến các loại vật liệu xây dựng mới và các thiết bị thi công hiện đại. Nhiều công tác xây lắp đã được điều chỉnh giảm rất sâu về hao phí lao động và máy thi công trong định mức mới này; đặc biệt là trong công tác hoàn thiện của xây lắp, nhiều công tác đã có mức hao phí lao

động được điều chỉnh giảm xuống chỉ còn 1/3 hao phí so với định mức trước đây do vậy sẽ góp phần làm giảm giá thành trong xây dựng công trình.

- Về lĩnh vực quản lý chất lượng công trình, trong năm 2013 Chính phủ đã ban hành Nghị định 15/2013/NĐ-CP về quản lý chất lượng công trình xây dựng thay thế Nghị định 209/2004/NĐ-CP và Nghị định mới này đã có hiệu lực thi hành kể từ 15/4/2013. Sau gần 10 năm thực hiện phân cấp và giao quyền chủ động cho các chủ đầu tư trong công tác quản lý chất lượng công trình thì nay Nghị định mới đã có một số điều chỉnh cơ bản theo hướng tăng cường sự quản lý của cơ quan quản lý nhà nước trong kiểm soát chất lượng công trình kể từ khâu khảo sát thiết kế, thi công xây dựng và nghiệm thu đưa vào sử dụng. Một trong những nội dung mới về tăng cường quản lý nhà nước trong lĩnh vực quản lý chất lượng công trình là việc thẩm tra hồ sơ thiết kế (tùy theo cấp công trình) sẽ do các cơ quan quản lý nhà nước các cấp thực hiện trước khi Chủ đầu tư tổ chức thẩm định, phê duyệt, ví dụ như: trước đây với các công trình nhà xưởng chế biến mủ của Tập Đoàn (không giới hạn về quy mô về khẩu độ, công suất) sẽ do các chủ đầu tư tự tổ chức thẩm tra thiết kế thì nay theo quy định mới đối với các nhà xưởng chế biến có khẩu độ $L > 36$ m sẽ do Sở XD địa phương tiến hành thẩm tra hoặc chỉ định đơn vị tư vấn thực hiện thẩm tra trước khi chủ đầu tư phê duyệt. Hoặc đối với các dự án do Tập Đoàn làm chủ đầu tư như Nhà máy MDF Kiên Giang, thì các hạng mục xây lắp thuộc dự án nếu ở quy mô từ cấp II, III trở lên sẽ do Sở XD Kiên Giang thẩm tra hoặc chỉ định đơn vị tư vấn thẩm tra hồ sơ thiết kế trước khi Tập Đoàn thực hiện phê duyệt; trong khi theo các quy định trước đây thì việc tổ chức thẩm tra sẽ do Tập Đoàn chủ động thuê tư vấn thực hiện.

- Đặc biệt trong năm 2013, Luật Đấu Thầu mới đã được Quốc hội khóa XIII, thông qua tại kỳ họp thứ 6 và có hiệu lực thi hành vào 01/7/2014 đã có những điều chỉnh lớn về quản lý trong hoạt động đấu thầu so với Luật Đấu Thầu 61 trước đây. Luật Đấu Thầu mới có nội dung cập nhật và bao quát hơn, thống nhất các quy định về việc đấu thầu có sử dụng nguồn lực của nhà nước (vốn, tài sản), phạm vi điều chỉnh của luật rộng hơn và là cơ sở để tất cả các đối tượng liên quan áp dụng hoặc chọn áp dụng luật. Hiện nay, Bộ Kế hoạch Đầu tư đã tổ chức lấy ý kiến đề trình Chính phủ Dự thảo 1 Nghị định hướng dẫn thi hành Luật Đấu thầu về lựa chọn nhà thầu; theo đó, có những nội dung mới và điều chỉnh cơ bản trong công tác lựa chọn nhà thầu như: bổ sung phương pháp đánh giá hồ sơ dự thầu, từ một phương pháp đánh giá theo quy định hiện hành thành nhiều phương pháp đánh giá để lựa chọn phù hợp với tính chất gói thầu; điều chỉnh giảm hạn mức trong hình thức chỉ định thầu (mức chỉ định thầu tư vấn giảm xuống còn dưới 300 triệu đồng so với mức không quá 3 tỉ đồng trước đây và xây lắp còn dưới 1 tỉ đồng so với mức không quá 5 tỉ đồng trước đây) v.v.

Công tác quản lý đầu tư xây dựng công trình của các đơn vị thành viên không ngừng nâng cao trong thời gian qua, các công trình xây dựng đã phát huy mục đích đầu tư, tăng năng lực phục vụ quản lý, sản xuất cho các đơn vị. Tuy

nhiên, ở một số đơn vị công tác quản lý chi phí, quản lý chất lượng trong giai đoạn chuẩn bị đầu tư còn có những tồn tại cần phải khắc phục thể hiện qua việc chất lượng tư vấn, chất lượng hồ sơ thiết kế còn nhiều hạn chế như: hồ sơ thiết kế không đạt yêu cầu kỹ thuật và có sai sót, hoặc thiết kế lãng phí nên phải điều chỉnh thiết kế; hoặc dự toán áp dụng sai định mức cần phải điều chỉnh, bổ sung; hoặc sử dụng vật liệu không phù hợp với loại hình công trình nên đã làm tăng chi phí và làm chậm tiến độ, kéo dài thời gian thực hiện hợp đồng.

Để đáp ứng với yêu cầu về quản lý vốn và chi phí trong đầu tư nhằm nâng cao hiệu quả trong quản lý đầu tư xây dựng công trình theo tinh thần các văn bản pháp luật như trình bày tóm tắt trên, ở góc độ bộ phận tham mưu cho Tập Đoàn trong lĩnh vực quản lý đầu tư xây dựng công trình, Ban Xây dựng Cơ bản đề xuất một số giải pháp nhằm tăng cường công tác quản lý đầu tư xây dựng công trình trong năm 2014 và những năm đến của Tập Đoàn như sau:

1. Tổ chức cập nhật và thực hiện các văn bản Luật điều chỉnh các hoạt động thuộc lĩnh vực đầu tư xây dựng công trình, các Nghị định, Thông tư hướng dẫn của Chính phủ và các Bộ quản lý trong lĩnh vực đầu tư xây dựng, đặc biệt là các văn bản luật mới ban hành trong năm 2013 nhằm tăng cường và nâng cao năng lực công tác quản lý dự án đầu tư xây dựng công trình trong toàn Tập Đoàn.

2. Các dự án đầu tư xây dựng công trình đã được Tập Đoàn phê duyệt thỏa thuận và các chủ đầu tư đã quyết định phê duyệt cần phải thực hiện theo đúng các hạng mục và mức vốn kế hoạch đã giao; không được tổ chức lựa chọn nhà thầu đối với gói thầu chưa được bố trí vốn trong kế hoạch năm. Cần lưu ý nội dung này hiện nay đã được Luật Đấu Thầu 2013 điều chỉnh; theo đó, việc tổ chức lựa chọn nhà thầu thi công cho các gói thầu chưa được bố trí vốn trong kế hoạch năm được xem là một trong những hành vi bị cấm trong đấu thầu.

3. Nâng cao chất lượng trong việc lập, thẩm tra, thẩm định, phê duyệt các dự án đầu tư xây dựng công trình để tránh việc phải điều chỉnh dự án và điều chỉnh tổng mức đầu tư dự án đầu tư xây dựng công trình. Đối với các dự án khởi công mới, cần kiểm soát chặt chẽ quy mô, tổng mức đầu tư của từng dự án đầu tư theo đúng mục tiêu đã được phê duyệt.

4. Việc điều chỉnh dự án đầu tư xây dựng công trình phải tuân thủ quy định tại Nghị định số 83/2009/NĐ-CP ngày 15/10/2009 của Chính phủ. Đối với các dự án đầu tư xây dựng công trình được phê duyệt quyết định đầu tư hoặc điều chỉnh quyết định đầu tư sau khi Nghị định số 83/2009/NĐ-CP có hiệu lực thi hành chỉ thực hiện việc điều chỉnh dự án và tổng mức đầu tư dự án trong các trường hợp được phép theo quy định và phải bảo đảm hiệu quả đầu tư, mục tiêu đầu tư, khả năng cân đối nguồn vốn.

5. Tổ chức việc rà soát toàn bộ các hạng mục công trình xây dựng được phê duyệt thiết kế dự toán sau ngày Bộ Xây Dựng công bố định mức mới và

thực hiện việc điều chỉnh trong trường hợp dự toán chi phí xây dựng chưa cập nhật các định mức sửa đổi, bổ sung để tính đúng, đủ khối lượng vật liệu đầu vào và các hao phí nhân công, ca máy của công trình theo quy định.

6. Tổ chức thực hiện việc thẩm tra hồ sơ thiết kế dự toán công trình xây dựng theo hướng dẫn của các cơ quan quản lý nhà nước địa phương.

Trên đây là nội dung tham luận về một số yêu cầu mới trong công tác quản lý đầu tư xây dựng công trình của Ban XDCCB đáp ứng với yêu cầu tăng cường công tác quản lý vốn và chi phí đầu tư nhằm nâng cao hiệu quả trong quản lý đầu tư xây dựng công trình theo các quy định hiện hành và phù hợp với thực tế đầu tư xây dựng công trình của Tập Đoàn.

BAN XÂY DỰNG CƠ BẢN